

Nr 101.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1929 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för uppförande för telegrafverkets räkning av en stationsbyggnad i Malmö m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t (utgifter för kapitalökning, bil. 2, punkt 7) föreslagit riksdagen beträffande telegrafverket att i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, för uppförande av stationsbyggnad i Malmö för budgetåret 1929/1930 beräkna ett reservationsanslag av 480,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 15 mars 1929 avlåtten, till statsutskottet hänvisad proposition, nr 183, under åberopande av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för uppförande för telegrafverkets räkning av stationsbyggnad i Malmö för budgetåret 1929/1930 anvisa ett reservationsanslag av 480,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I förevarande ämne har inom riksdagen motionsvis hemställts

dels i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 73, av herr S. Linders m. fl. och den andra inom andra kammaren, nr 115, av herr N. Månsson i Erlandsro m. fl., att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslå, att vid prövning av länsstyrelsens i Malmö lokalfråga måtte tagas i övervägande, huruvida icke densamma skulle kunna lösas i huvudsaklig överensstämmelse med det av ingenjör Evers avgivna anbud;

dels ock av herr J. Jönsson i Revinge i en inom andra kammaren väckt motion, nr 129, att riksdagen måtte 1:o besluta att i Kronprinsens husarers förutvarande kasernetablissemment skola inredas lokaler för Malmöhus läns länsstyrelse; samt 2:o för ändamålet bevilja ett anslag av 400,000 kronor, varav på 1929/1930 års riksstat 200,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Beträffande den tidigare behandlingen av föreliggande frågor må här erinras om följande:

I 1928 års statsverksproposition föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för budgetåret 1928/1929 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor för uppförande för en beräknad kostnad av 980,000 kronor av en stationsbyggnad å de telegrafverket tillhöriga tomterna nr I—XII i kvarteret nr 3 Sparven, belägna vid Östra Kanalgatan, Drottninggatan och Västra Kanalgatan i Malmö. Det begärda anslaget anvisades av riksdagen (skrivelse nr 208).

Enligt det av telegrafstyrelsen framlagda förslaget till stationsbyggnad skulle byggnaden uppföras i fem våningar. Av våningarna voro de två översta avsedda att tagas i anspråk för telefonstationen, vilken skulle anordnas för automatisk drift, den mellersta att användas till tjänstelokaler för distriktsförvaltningens linjeavdelning, för vilken nu förhyres lokal mot en årshyra av 13,000 kronor, samt de två understa våningarna för uthyrning tills vidare. Att stationsbyggnaden i förslaget tilltagits större än som för lång tid framåt erfordrades för telegrafverkets eget behov var betingat av angelägenheten att vid framdeles erforderlig utökning av telefonstationslokalerna med hänsyn till den känsliga maskinella utrustningen i telefonstationen söka så vitt möjligt undvika en påbyggnad.

Vad beträffar spørsmålet om beredande av förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Malmöhus län, anförde *länsstyrelsen i Malmöhus län* i skrivelse den 24 februari 1927, att länsstyrelsens lokaler i landsstatshuset vore otillräckliga, samt hemställde om bemyndigande att låta upprätta förslag till omändring av den genom Kronprinsens husarregementes indragning ledigblivna kasernen i Malmö till lokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret.

Denna framställning tillstyrktes av *kasernkommittén*.

I utlåtande den 10 november 1927 över denna framställning anförde *byggnadsstyrelsen* bland annat att om än starka skäl talade för att länsstyrelsens lokalfråga borde lösas genom nybyggnad å en i samband med upplåtelsen till Malmö stad av Slottholmen av staten förvärvat tomt i kvarteret Karin, i Rörslöjastaden, byggnadsstyrelsen dock med hänsyn till svårigheten att för annat ändamål utnyttja ifrågasatt kasernbyggnad, ehuru efter viss tvekan, kommit till den uppfattningen, att nämnda byggnad borde komma till användning såsom lokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret.

I 1928 års statsverksproposition vitsordade departementschefen, att behovet av förbättrade lokaler för länsstyrelsen vore trängande. Beträffande sättet för detta behovs tillgodoseende anförde departementschefen, att genom länsstyrelsens förläggande till husarkasernen eller genom uppförande av nytt landsstatshus å den statsverket tillhöriga tomten i kvarteret Karin visserligen en mera definitiv lösning av länsstyrelsens lokalfråga skulle vinnas, men dels komme länsstyrelsen att i sådant fall erhålla ett mindre gott läge än om den förlades till den ifrågasatta telefonstationsbyggnaden och dels vore bägge alternativens genomförande förenade med högst betydande engångskostnader och — vad anginge kasernalternativet — jämväl höga driftkostnader. På grund av ovissheten, huruvida och i vilken form den under utredning varande omläggningen av uppbördsväsendet kunde bliva genomförd, syntes jämväl försiktigheten bjuda att icke definitivt ordna lokalförhållandena för länsstyrelsen. Då emellertid den föreslagna nybyggnaden för telegrafverkets räkning syntes, oberoende av

huru byggnadens undre våningar för den närmaste tiden komme att användas, böra omedelbart komma till utförande, ansåg departementschefen läget av länsstyrelsens lokalfråga icke böra hindra, att beslut om byggnadens uppförande i föreslagen storlek redan vid årets riksdag komme till stånd. Därest det vid fortsatt övervägande finnes lämpligt att till den nya stationsbyggnaden förlägga länsstyrelsen, förefunnes tillräckligt rådrum att vidtaga i anledning därav erforderliga lokaldispositioner.

I sin förenämnda skrivelse nr 208 anförde *riksdagen*, att riksdagen vid prövning av länsstyrelsens lokalfråga — i likhet med länsstyrelsen och kasernkommittén — kommit till den uppfattningen, att en länsstyrelsens förläggning till husarkasernen skulle medföra en ur olika synpunkter gynnsam lösning av såväl länsstyrelsens lokalfråga som ock spörsmålet om den numera utrymda kasernbyggnadens framtida disposition. Nämnda byggnad, som icke torde undgå att taga skada genom att någon längre tid stå obegagnad, skulle på detta sätt få en nyttig och — enligt vad som framginge av utredningar, verkställda av länsstyrelsen — fullt ändamålsenlig användning. De synnerligen framträdande och kännbara utrymmessvårigheter, varunder länsstyrelsen hade att arbeta, talade också för att förslag härtill snarast utarbetades och framlades. Riksdagen hölle också före, att överinseendet och vården av byggnaden omedelbart borde överflyttas från arméförvaltningen till byggnadsstyrelsen.

Vid utarbetandet av planerna för den närmare användningen av den blivande telegrafbyggnaden syntes man därför enligt riksdagens mening böra räkna med att denna icke disponerades för länsstyrelsen.

Genom beslut den 6 juli 1928 har *Kungl. Maj:t* anbefallt telegrafstyrelsen att inkomma med fullständiga ritningar och kostnadsberäkningar för ifrågakvarande stationsbyggnad, därvid tillika skulle angivas, huruvida och i vad mån ändring i kostnaderna beräknades äga rum för det fall att länsstyrelsen i Malmöhus län icke komme att förläggas till stationsbyggnaden. Vidare har *Kungl. Maj:t* samma dag anbefallt byggnadsstyrelsen att i samråd med länsstyrelsen i Malmöhus län verkställa utredning rörande användningen av husarkasernen i Malmö, vilken utredning jämväl skulle omfatta beräkning av kostnaderna för husarkasernens iordningställande till lokaler för länsstyrelsen, ävensom att till *Kungl. Maj:t* inkomma med de förslag, vartill sagda utredning kunde föranleda.

I skrivelse den 13 december 1928 har byggnadsstyrelsen hemställt, att *Kungl. Maj:t* måtte till 1929 års riksdag avlåta proposition i syfte *dels* att länsstyrelsen i Malmöhus län måtte beredas erforderliga lokaler i den tillämnade telefonstationsbyggnaden i Malmö, *dels ock*, vid bifall härtill, att för telegrafverkets distriktsförvaltnings linjeavdelning i Malmö måtte anordnas lokaler i det nuvarande landsstatshuset därstädes, sedan länsstyrelsen därifrån avflyttat. Enligt det tidigare förslaget till husarkasernens användning för länsstyrelsens behov skulle de därav betingade kostnaderna uppgå till 475,000 kronor. En å styrelsens byggnadsbyrå nu gjord beräkning gäve vid handen, att kostnaderna för realiserandet av det senaste förslaget skulle, sedan alla möjligheter till förenklingar utnyttjats, kunna begränsas till 400,000 kronor.

Vad anginge själva kostnadsberäkningarna för det nya telegrafhuset, förutsatte riksdagen, att nya sådana beräkningar skulle framläggas till 1929 års riksdag. Det för budgetåret 1928/1929 äskade anslaget, 500,000 kronor, hade dock riksdagen ansett sig böra bevilja såsom ett under alla förhållanden för

byggnadsarbetena erforderligt kostnadsbelopp. Då emellertid styrelsen med anledning av Kungl. Maj:ts förenämnda uppdrag tagit frågan om kasernbyggnadens användning under förnyad omprövning, hade denna lett till ett i viss mån annat resultat för styrelsens vidkommande än då frågan tidigare varit föremål för styrelsens bedömande. I avseende å möjligheterna att under den närmaste tiden provisoriskt använda kasernen anföres bland annat följande:

I skrivelse den 22 oktober 1928 hade länsarkitekten Blanck på grundval av nu rådande förhållanden på hyresmarknaden i Malmö lämnat en beräkning rörande möjligheten till uthyrning av kasernens olika utrymmen. Enligt denna beräkning syntes läget å hyresmarknaden hava icke oväsentligt förbättrats, och hölle länsarkitekten före, att lokalerna i kasernbyggnaden skulle, utan större förändringar, kunna uthyras för följande belopp:

	Kronor.
samtliga byggnader utom huvudbyggnaden	13,000
bostäderna inom huvudbyggnaden	8,000
övriga lokaler (kontor och lagerrum)	18,700.
	Summa 39,700.

Under förutsättning av samtliga lokalers uthyrning till de obestriddigen låga å-priser, som låge till grund för länsarkitekten Blancks beräkning, och då det årliga underhållet av det under styrelsens förvaltning numera stående etablissemmentet av styrelsen beräknades till i runt tal 10,000 kronor, skulle alltså denna fastighet lämna en nettoavkastning av omkring 30,000 kronor. Det kunde även tänkas, att genom en viss modernisering och uppsnygning av byggnaderna, särskilt huvudbyggnaden, en icke oväsentligt högre hyra skulle kunna utvinnas, varvid dock givetvis anspråket på underhållet stegrades och kostnaderna härför ökades.

I betraktande av dessa omständigheter syntes önskemålet att omedelbart finna en permanent användning för något statsändamål av kasernbyggnaden i Malmö icke vara så påträngande, som styrelsen tidigare hållit före. Genom uthyrning åtminstone tillsvidare av kasernlokalerna kunde den tidpunkt avväktas, då det möjligen kunde befinnas lämpligt att taga etablissemmentet i bruk för något allmänt ändamål, som nu ej kunde förutses, eller ock försälja egendomen.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har i utlåtande häröver den 22 december 1928 anfört bland annat, att länsstyrelsen icke funnit något att erinra mot den av länsarkitekten Blanck i samråd med representanter för länsstyrelsen uppgjorda planen för kasernbyggnadens användande för länsstyrelsens behov och den indelning av kasernutrymmet, som verkstälts för olika avdelningar inom länsstyrelsen. Länsstyrelsen ville till och med förbehållslöst utsäga, att genom byggnadsstyrelsens direkta medverkan avsevärda förbättringar vunnits i nu berörda hänseende i förhållande till den indelning, som av länsarkitekten Blanck ursprungligen uppgjorts. Enligt den nu föreliggande planen och indelningen skulle länsstyrelsens behov av ämbetslokaler bliva utomordentligt väl tillgodosett för lång tid framåt. Förslaget om länsstyrelsens förläggning till telegrafbyggnaden avstyrktes på vissa angivna skäl.

I skrivelse den 17 januari 1929 har länsstyrelsen framkommit med ett nytt förslag till lösande av länsstyrelsens lokalfråga. Länsstyrelsen har härutinnan anfört följande:

Ehuru tidigare framförda meningar om kasernbyggnadens olämpliga läge

för ämbetsbyggnad åt länsstyrelsen icke på senare tid avhörts, befarade länsstyrelsen likväl, att det just vore denna omständighet, som utgjorde den huvudsakliga anledningen till att detta förslag syntes hava mött så ringa sympati. Det vore därför en tillfredsställelse för länsstyrelsen att nu kunna tillhandahålla ett nytt uppslag i frågan.

Länsstyrelsens lokalbekymmer hade väckt en viss uppmärksamhet i Malmö. Det vore förmodligen detta, som givit anledning åt chefen för Aktiebolaget Armerad Betong, ingenjören H. G. Evers, att inkomma med ett erbjudande att bygga på en centralare plats för länsstyrelsens behov, antingen för uthyrning åt länsstyrelsen eller eventuellt för försäljning åt staten.

Det vore flera lyckliga omständigheter, som möjliggjort ett sådant erbjudande.

Å tomterna nr I, VI och VII i kvarteret nr 5 Fersen — vilka innehölle ett sammanlagt yttnehåll av 2,373 kvadratmeter, begränsat i söder av Östergatan, i norr av Norra Vallgatan samt i öster av den lilla Gertrudsgatan — finnes för närvarande uppförda gamla rivningsfärdiga byggnader.

Nu erbjöde sig Evers att bygga på detta område för länsstyrelsens räkning på sätt framginge av skrivelse från honom den 16 januari 1929 med därvid fogade ritningar. Erbjudandet innefattade en hyrestid av 20 år mot en årlig hyra av 53,000 kronor. Erbjudandet omfattade också rätt för staten att inom fem år förvärva fastigheten för ett pris av 1,280,000 kronor. Då emellertid en sådan byggnad, uppförd för ett ämbetsverk, icke kunde åtminstone i sin helhet för samma ändamål uthyras efter hyrestidens utgång, hade Evers helt naturligt velat bereda sig möjlighet att finansiera en ombyggnad av fastigheten för annat ändamål efter hyrestidens utgång och för den händelse köp från statens sida icke skulle komma till stånd. Detta hade han velat göra på det sättet, att hyran skulle ökas med 8,000 kronor om året, vilket belopp emellertid skulle återgå i händelse köp från statens sida komme till stånd. För finansiering av byggnadsarbetet hade Evers vidare såsom ett villkor uppställt, att staten efter det byggnaden blivit färdig och insynad till honom utlämnade ett lån å 200,000 kronor emot inteckning, som komme att ligga inom ett belopp av 1,180,000 kronor. Det ovanberörda merhyresbeloppet, 8,000 kronor, skulle årligen få gå i kvittning å lånet. I händelse av köp från statens sida skulle lånet gå i kvittning mot den köpeskilling, staten hade att erlægga. Om köp icke komme till stånd, skulle vad som resterade å lånebeloppet återbetalas senast vid hyrestidens utgång.

Det kunde — på skäl, som länsstyrelsen närmare utvecklat — bestämt påstås, att detta erbjudande vore synnerligen förmånligt för staten, både i avseende å inköpspriset och i avseende å hyresbeloppet.

På grund av det anförda har länsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t i blivande proposition i ämnet måtte taga detta nya uppslag under övervägande.

Byggnadsstyrelsen har i utlåtande den 21 februari 1929 avstyrkt bifall till det av ingenjören Evers gjorda erbjudandet.

I skrivelse den 2 mars 1929 har *telegrafstyrelsen* beträffande stationsbyggnaden anført följande:

Till åtlydnad av föreskriften i förenämnda, av Kungl. Maj:t den 6 juli 1928 meddelade beslut hade telegrafstyrelsen låtit omarbeta ritningarna i vad de avsåge byggnadens fasad och vindsvåning; och bilades ritningsskisser till ny fasad och vindsvåning ävensom planritningar till våningarna 3 och 4 trappor upp. Planritningar över bottenvåningen och våningarna 1 och 2 trappor upp komme att bifogas den skrivelse, som byggnadsstyrelsen insände i ärendet.

Ritningarna vore utarbetade med utgångspunkt från länsstyrelsens förläg-

gande till den nya stationsbyggnaden. Dispositionen av länsstyrelsens lokaler vore uppgjord i samråd med länsstyrelsen och byggnadsstyrelsen.

I sitt förslag den 24 augusti 1927 till stationsbyggnad i Malmö hade telegrafstyrelsen tänkt sig bibehålla det befintliga gamla huset vid Östra Kanalgatan. Vid Västra Kanalgatan skulle då uppföras en envåningsflygel, innehållande garage. På grund av länsstyrelsens anspråk på ökade utrymmen och då det i sammanhang med rivning av äldre hus å tomterna visat sig, att det gamla huset vid Östra Kanalgatan befunde sig i ett så dåligt skick, att det icke kunde bibehållas, hade telegrafstyrelsen vid ritningarnas uppgörande utgått ifrån att, i stället för den mindre flygeln åt Västra Kanalgatan, en större flygel uppfördes utefter Östra Kanalgatan, varigenom länsstyrelsens lokalbehov skulle kunna tillgodoses på ett tillfredsställande sätt.

Enligt de samrådande myndigheternas förslag skulle denna flygel disponeras sålunda:

Jordvåningen: garage för telegrafverket samt upp packnings- och förrådsrum för länsstyrelsen.

Entresolvåningen (bottenvåningen) disponerades av telegrafverket för reparationsverkstad.

Våningen 1 trappa upp disponerades av länsstyrelsen (huvudsakligen till arkiv).

Våningen 2 trappor upp disponerades av telegrafverket för linjeexpedition för Malmö stad.

Enligt förslaget skulle länsstyrelsen av huvudbyggnaden tills vidare disponera tre hela våningar. Telegrafverket skulle dock äga rätt att, när framdeles så erfordrades, disponera hälften av länsstyrelsens översta våning, i ersättning varför länsstyrelsen då skulle erhålla hela våningen 2 trappor upp i flygelbyggnaden. Den där inrymda linjeexpeditionen skulle då flyttas till entresolvåningen i flygelbyggnaden, varifrån reparationsverkstaden flyttades till annan plats. Verkstadens förläggning till flygelbyggnaden medförde ej särskild inredning eller installation. Genom uppförandet av ifrågavarande flygelbyggnad kunde telegrafstyrelsen tillförsäkra länsstyrelsen att, med ovannämnda inskränkning, under tjugu år samt med fem års uppsägningstid disponera tre våningar i huvudbyggnaden och en våning jämte packnings- och förrådsrum i flygelbyggnaden.

Våningarna 3 och 4 trappor upp i huvudbyggnaden skulle i enlighet med tidigare plan disponeras för telefonstationsutrustning, och å vinden skulle inredas för telegrafverket två bostadslägenheter och frukostrum samt för länsstyrelsens arkivlokaler och en expeditjonsvaktbostad.

Enligt byggnadsstyrelsens kostnadsutredning skulle nu föreliggande förslag till stationsbyggnad, däri inberäknad flygel utefter Östra Kanalgatan, draga en kostnad av cirka 1,140,000 kronor.

Riksdagen hade för uppförande av ifrågavarande stationsbyggnad anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor för budgetåret 1928/1929, och telegrafstyrelsen hade gjort framställning om anvisande för byggnadens fullbordande av ett reservationsanslag av 480,000 kronor för budgetåret 1929/1930. Skillnaden mellan summan av dessa belopp, 980,000 kronor, och den nu beräknade byggnadskostnaden, 1,140,000 kronor, eller 160,000 kronor ansåge telegrafstyrelsen kunna tagas ur telegrafverkets förnyelsefond med hänsyn därtill, att tidigare å tomterna uppförda byggnader måst rivras för förslaget genomförande.

Slutligen finge styrelsen — under erinran att det från styrelsens sida tidigare ifrågasatts att uti den nya byggnaden bereda tjänstelokaler även för distriktsförvaltningens linjeavdelning men att 1927 års besparingsnämnd i stället föreslog, att linjeavdelningen skulle flyttas in i landsstatshuset, sedan

länsstyrelsen lämnat detsamma -- meddela, att denna lokalfråga åtminstone för närvarande kunde lämpligen ordnas så, att distriktsförvaltningens linjeavdelning erhöle erforderliga lokaler i posthuset i Malmö, mot vilken anordning hinder icke mötte från generalpoststyrelsens sida. Ett förläggande av nämnda avdelning till landsstatshuset skulle vara olämpligt med hänsyn därtill, att lokalerna skulle kunna användas för detta ändamål först efter större ändringsarbeten, under det att däremot en inflyttning i posthuset skulle kunna ske så gott som utan några förändringar i lokalerna därstädes.

På grund av det anförda har telegrafstyrelsen hemställt, att för uppförande av stationsbyggnaden måtte, utöver det belopp av sammanlagt 980,000 kronor, som skulle utgå av anslagsmedel, under år 1930 få användas medel ur telegrafverkets förnyelsefond till ett belopp av 160,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anført bland annat följande:

»Vad först angår länsstyrelsens i Malmöhus län lokalfråga, har densamma efter de förnyade utredningar, som ägt rum, kommit i ett annat läge än tidigare, vilket, bland annat, fått uttryck däri, att såväl länsstyrelsen som byggnadsstyrelsen, vilka ursprungligen tillstyrkt länsstyrelsens förläggande till husarkasernen, numera ändrat sin tidigare uppfattning om lämpligaste sättet för frågans lösning. Fyra alternativ föreligga, nämligen *dels* länsstyrelsens förläggande till en blivande nybyggnad i kvarteret nr 5 Fersen, vilken antingen skulle inköpas eller ock förhyras för ändamålet, *dels* uppförande av ett landsstatshus å den statsverket tillhöriga tomten i kvarteret nr 10 Karin, *dels* iordningställande av husarkasernen för länsstyrelsen och *dels* förläggande av länsstyrelsen till den blivande telefonstationsbyggnaden i kvarteret nr 3 Sparven.

Vid avgörandet av förevarande lokalfråga är det med hänsyn till nödvändigheten att i möjligaste mån begränsa statsutgifterna av vikt att söka erhålla en lösning, som, med behörigt tillgodoseende av länsstyrelsens lokalbehov, ur ekonomisk synpunkt ställer sig för statsverket så gynnsam som möjligt. Man har sålunda att vid valet mellan dessa alternativ taga i betraktande såväl den möjlighet att bereda länsstyrelsen tillräckliga och ändamålsenliga lokaler, som vart och ett av dem kan erbjuda, som ock de ekonomiska konsekvenserna i de särskilda fallen i form av *dels* vid förhyrning hyreskostnader och beträffande egen fastighet direkta kapitalutlägg och årliga omkostnader (kostnader för ränta, onera och underhåll efter avdrag av inflytande hyror) ävensom kostnader för uppvärmning och städning och *dels* överskott å lokaler i statsverkets byggnader i Malmö, som alltså böra uthyras.

Den i ärendet verkställda utredningen har givit vid handen, att länsstyrelsen enligt samtliga alternativ skulle kunna erhålla tillfredsställande lokaler, dock att beträffande de för länsstyrelsen avsedda rummen i husarkasernen, vilka uppkomma genom delning av större lokaler, den anmärkningen kan framställas, att rummen icke alltid kunna göras fullt så lämpligt avpassade för respektive behov och ej heller i övrigt så ändamålsenliga som lokalerna enligt de andra alternativen, vid vilka större frihet råder i fråga om disponerandet av tillgängliga utrymmen. Beträffande läget synes kasernalternativet böra sättas efter de övriga alternativen. En förläggning av länsstyrelsen till de ifrågasatta, för ändamålet särskilt avsedda nybyggnaderna eller till husarkasernen skulle visserligen innebära en mera definitiv lösning av länsstyrelsens lokalfråga än telefonstationsalternativet, men inom telefonstationsfastigheten kunna dock enligt det senast upprättade förslaget fullt tillräckliga och för ifrågasatt ändamål lämpliga lokaler beredas länsstyrelsen för en så avsevärd tidrymd som åtminstone tjugu år och med uppsägningstid av fem år. I ekonomiskt hänseende skulle uppförande för statsverkets räkning av nybyggnader i

kvarteren Fersen eller Karin medföra direkta kapitalutlägg av respektive 1,280,000 och 525,000 kronor. Husarkasernens iordningställande skulle medföra ett dylikt utlägg av 400,000 kronor. Kapitalutlägget för länsstyrelsens förläggande till telefonstationsbyggnaden skulle utgöras av merkostnaden, 160,000 kronor, för den i det senast framlagda förslaget upptagna större flygeln till denna byggnad. De årliga hyreskostnaderna respektive de årliga omkostnaderna för egen fastighet hava beräknats bliva, vid förläggande av länsstyrelsen till av statsverket ägd fastighet i kvarteret Fersen 56,000 kronor, vid förhyrning i nämnda byggnad 61,000 kronor, varav emellertid 8,000 kronor finge vid eventuellt förvärv av fastigheten avräknas å köpesumman, för nybyggnad i kvarteret Karin 50,750 kronor, vid länsstyrelsens inrymmande i husarkasernen 55,330 kronor samt vid länsstyrelsens förläggande till telefonstationsbyggnaden 55,000 kronor. För uppvärmning och städning skulle, enligt vad jag från byggnadsstyrelsen inhämtat, årskostnaderna bliva huvudsakligen desamma vid samtliga alternativ utom kasernalternativet, där på grund av den storlek, som en del av rummen till följd av byggnadens planläggning och stora våningshöjd måste erhålla och vilken ej betingas av lokalernas ändamål såsom tjänsterum för länsstyrelsen, enligt det senast upprättade förslaget en merkostnad av omkring 3,500 kronor måste beräknas.»

Under återopande därjämte av en tabell rörande storleken och hyresvärdet av de nuvarande utrymmen, som skulle bliva obehövliga och kunna uthyras vid de olika alternativen, har departementschefen framhållit, att han funne förslaget att förlägga länsstyrelsen till telefonstationsbyggnaden vara förmånligare än de övriga alternativen. Sålunda vore telefonstationsalternativet förenat med det minsta kapitalutlägget. I fråga om de sammanlagda årliga kostnaderna vore detta alternativ bättre än varje annat med undantag av förslaget till nybyggnad i kvarteret Karin, något som dock motväges av det med detta alternativ förenade, betydligt större kapitalutlägget. Till uthyrning ledigblivande lokaler i statsverkets fastigheter representerade vid telefonstationsalternativet ett avsevärt mindre hyresvärde än vid något av de övriga alternativen — en omständighet som syntes böra, oavsett hyresmarknadens läge, tillmätas en icke oväsentlig betydelse. Vad beträffade kasernetablissemnetet, syntes detta böra tills vidare uthyras i avvaktan på att detsamma kunde komma att erfordras för något statsändamål eller att det, där så funnes böra ske, försåldes. Enligt vad från byggnadsstyrelsen meddelats, hade frågor uppkommit om överlåtelse av viss del av kasernområdet till Malmö stad samt om upplåtelse till Malmöhus läns hushållningssällskap för viss tid av till kasernetablissemnetet hörande stallar och ridhus med angränsande utrymmen.

*Utskottets
yttrande.*

Sedan vid 1928 års riksdag beslut fattats om en nybyggnad för telegrafverket i Malmö, närmast betingad av telefonrörelsens starka utveckling och förlagd till det för verkets räkning redan tidigare inköpta tomtområdet i kvarteret Sparven, har nu av departementschefen framlagts förslag om en samtidig lösning av länsstyrelsens föreliggande lokalfråga genom dess inrymmande tills vidare i den blivande nya telegrafbyggnaden.

Behovet av mera tidsenliga och rymligare lokaler för länsstyrelsen får anses uppenbart och har redan av 1928 års riksdag fastslagits. Att åstadkomma den

erforderliga lokalutvidgningen genom en ombyggnad av nuvarande landsstatshuset är, enligt vad utskottet övertygat sig om, av olika skäl uteslutet.

Även med fasthållande härav kan utskottet likväl ej tillstyrka Kungl. Maj:ts här framlagda förslag, vilket innebär återupptagande av en av 1928 års besparingsnämnd ursprungligen framförd tanke, till vilken dock 1928 års riksdag, i anslutning till såväl länsstyrelsens som byggnadsstyrelsens då gjorda uttalanden, ställt sig avvisande. I detta avseende må nu allenast erinras om de betänkligheter, som måste möta mot att då nu en definitiv flyttning av länsstyrelsen påkallas, nämnda institution göres beroende av ett inrymmande på ovisst tid inom den tilltänkta telegrafbyggnaden utan varje möjlighet till utvidgningar men tvärtom med alla utsikter till att i mån av telegrafverkets ytterligare expansion få vidkännas lokalbegränsningar med därav följande tvång att vara underkastad en ny flyttning. Härtill bör också enligt utskottets mening läggas de olägenheter, som måste följa av en länsstyrelsens lät vara mer eller mindre tillfälliga förläggning inom samma byggnad som en större automatisk telefonstation med dess omfattande maskinella utrustning.

Utskottet anser sig alltså böra vidhålla, att länsstyrelsens byggnadsfråga löses fristående från telegrafverkets samt att i överensstämmelse med 1928 års riksdags uttalanden telegrafbyggnaden ej tilltages större än som erfordras med hänsyn till telegrafverkets eget behov. Den i propositionen förutsatta större flygeln till telegrafbyggnaden utefter Östra kanalgatan, vilken flygelbyggnad beräknats draga en kostnad av 160,000 kronor, torde alltså kunna utgå ur förslaget. Utan nämnda flygel hava kostnaderna för byggnaden preliminärt beräknats till 980,000 kronor, varav 500,000 kronor redan anvisats för budgetåret 1928/1929. Återstående belopp, 480,000 kronor, torde nu böra av riksdagen beviljas.

Av övriga av departementschefen framförda uppslag är i första hand att märka alternativet med husarkasernens utnyttjande som landsstatshus. Ett genomförande av detta förslag har — i överensstämmelse med länsstyrelsens liksom ock byggnadsstyrelsens tidigare uttalade uppfattning — förordats av 1928 års riksdag. Utskottet vill erinra att, enligt vad verkställda undersökningar givit vid handen, en ombyggnad av kasernen skulle draga en kostnad av omkring 400,000 kronor, ett kapitalutlägg, som närmar sig kostnaderna för en helt ny byggnad. Därjämte måste man räkna med en viss årlig framtida merutgift för uppvärmning, beroende på att lokalutrymmena på grund av byggnadens allmänna planläggning måste tilltagas större än som eljest vore behöfligt. Önskemålen om att snarast kunna finna en permanent användning av kasernen för något annat offentligt ändamål kunna, enligt vad byggnadsstyrelsen vitsordat, ej längre anses så trängande som styrelsen tidigare hållit före; anledning finnes sålunda antaga att tills vidare inflytande hyror för lokalerna inom kasernen skola täcka ej blott underhållskostnader utan även lämna ett årligt överskott. Vid bedömandet av kasernbyggnadens allmänna lämplighet som landsstatshus lärer man enligt utskottet mening ej heller kunna helt bortse ifrån den omsvängning, som på allra sista tiden inträtt i fråga om länsstyrelsens egen uppfattning härutinnan, liksom ock överhuvud den ringa

sympati från länsbefolkningens sida som detta alternativ synes hava mött. Vid lösandet av länsstyrelsens lokalfråga lärer man alltså ej längre böra räkna med en ombyggnad av kasernen.

Vad därefter angår den framförda tanken på länsstyrelsens förläggning till kvarteret Fersen inom en av enskild person för ändamålet uppförd större byggnad, anser sig utskottet böra avstyrka detta alternativ redan med hänsyn till dess ekonomiska innebörd för statsverkets del.

Vid prövningen av de i propositionen upptagna olika alternativen för tillgodoseendet av länsstyrelsens framtida lokalbehov har utskottet kommit till den uppfattningen, att som det mest praktiska och ekonomiskt fördelaktigaste framstår en nybyggnad å det vid Drottninggatan belägna tomtområdet inom kvarteret Karin. Ifrågavarande tomtområde har redan tidigare av staten förvärvats från Malmö stad i och för uppförandet av en offentlig byggnad. Ur synpunkten av att kunna erhålla en enhetlig och i övrigt ändamålsenlig lokaldisposition måste också detta redan tidigare av byggnadsstyrelsen förordade alternativ erbjuda uppenbara fördelar. Ur allmän förräntningssynpunkt kan, såsom redan i propositionen påvisats, detta förslag beräknas ställa sig gynnsammare än varje annat alternativ. Detsamma synes kunna genomföras för ett tämligen begränsat kapitalbelopp, som uppdelat på flera budgetår ej torde statsfinansiellt bli alltför kännbart. Enligt preliminära kostnadsförslag, som uppgjorts å byggnadsstyrelsens utredningsbyrå, skulle kostnaderna för ett nybyggt landsstatshus inom kvarteret Karin komma att uppgå till ett belopp av 525,000 kronor, enligt följande fördelning:

Byggnad i tre våningar jämte källare.	
Byggnadsarbeten	310,000:—
Grundförstärkning, förslagsvis	22,000:—
Inredningsarbeten, »	30,000:—
Värme, vatten och avlopp jämte sanitära installationer	60,000:—
Elektriska belysnings- och svagströmsledningar	12,000:—
Elektrisk hiss	9,000:—
Utvändiga ledningar jämte rörgravar	6,000:—
Planeringsarbeten och stängsel	20,000:—
Ritningar, kontroll m. m. samt oförutsedda utgifter (12 %)	56,000:—
	Kronor 525,000:—

I förhållande till byggnadens volym, som utgör omkr. 10,000 m³, utgör kostnaden pr m³, frånräknat upptagna belopp för grundförstärkning samt för utvändiga arbeten å tomt, kronor 46:— pr m³.

Utskottet får alltså för sin del tillstyrka, att beslut nu fattas om uppförande av en nybyggnad för länsstyrelsen inom kvarteret Karin för en beräknad totalkostnad av 525,000 kronor. Utskottet förutsätter härvid, att närmare planer och kostnadsberäkningar för byggnaden framläggas för nästkommande års riksdag. För att byggnadsföretaget om möjligt må redan under budgetåret 1929/1930 kunna igångsättas samt också med hänsyn till lämpligheten av att byggnadskostnaderna må, såsom ovan nämnts, kunna uppdelas på flera bud-

getperioder, torde redan vid innevarande riksdag böra för ändamålet anvisas ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Med avstyrkande alltså av de i ämnet väckta motionerna hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt med avslag å herr Linders m. fl., herr Månssons i Erlandsro m. fl. och herr Jönssons i Revinge i ämnet väckta motioner (I: 73 och II: 115 samt 129), må

a) för *uppförande för telegrafverkets räkning av stationsbyggnad i Malmö* för budgetåret 1929/1930 under utgifter för kapitalökning anvisa ett reservationsanslag av 480,000 kronor, att utgå av lånemedel;

b) för *nybyggnad för länsstyrelsen i Malmöhus län* inom kvarteret Karin i Malmö för budgetåret 1929/1930 under riksstatsens sjätte huvudtitel anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

Stockholm den 7 maj 1929.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, Olof Olsson, O. Bergqvist, P. A. Dahl, K. V. Rydén, N. J. M. Svensson* i Kompersmåla, *P. A. Bergström, K. E. Andersson* i Eliantorp, *G. Kobb* och *D. A. Petrén*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund* i Brattfors, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *P. M. Olsson* i Blädinge, *B. F:son Holmgren, E. J. Wigforss, J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp, *O. Nilsson* i Örebro, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm, *O. Andersson* i Höör och *J. Jönsson* i Revinge.

Reservationer:

1:o) av herrar *Widell, Svensson* i Kompersmåla och *Holmgren*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts proposition;

2:o) av herrar *Olof Olsson, Bergqvist, Rydén, Bergström, Petrén, Nilsson* i Örebro och *Jönsson* i Revinge, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till herr Jönssons i Revinge i ämnet väckta motion; samt

3:o) av herr *Olsson* i Kullenbergstorp, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Vid valet mellan de olika framlagda alternativ till lösning av länsstyrelsens lokalfråga vill det synas utskottet som ett antagande av det s. k. Eversska förslaget skulle erbjuda den fördelaktigaste lösningen.

En nybyggnad inom kvarteret *Karin* har beräknats draga en kostnad av 525,000 kronor. Härtill bör emellertid läggas värdet av tomten, vilket värde bör lägst skattas till omkring 200,000 kronor.

Mot nämnda totalkostnad av minst 725,000 kronor står visserligen vid inköp av den tilltänkta Eversska byggnaden ett statligt kapitalutlägg av 1,280,000. Vid förräntningen av sistnämnda belopp kan man emellertid räkna med hyror för butikslokaler m. m. inom denna synnerligt centralt belägna fastighet vid Östergatan, vilka med säkerhet kunna väntas uppgå till ett belopp av minst 40,000 kronor. Skulle staten finna fördelaktigare att allenast förhyra de för länsstyrelsen iordningställda lokalerna inom fastigheten, står detta också öppet för en tid av 20 år mot en årlig kostnad av 53,000 kronor.

Utskottet anser, att förevarande alternativ bör göras till föremål för ytterligare överväganden, samt att i avvaktan härpå bör anstå med riksdagens slutliga ståndpunktstagande till de föreliggande byggnadsfrågornas del.

Under åberopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av de av herr *Linders* m. fl. och herr *Månsson* i Erlandsro i ämnet väckta motionerna (I: 73 och II: 115) och med avslag å Kungl. Maj:ts förevarande proposition och den av herr *Jönsson* i Revinge i ämnet väckta motionen II: 129, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att vid prövning av länsstyrelsens i Malmö lokalfråga måtte tagas i övervägande, huruvida icke densamma skulle kunna lösas i huvudsaklig överensstämmelse med det av ingenjören *Evers* avgivna anbud.»